

ЗАКОН УКРАЇНИ
«ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести до Конституції України (254к/96-ВР) (Відомості Верховної Ради України, 1996, № 30, ст.141) такі зміни:

1. У главі I “Загальні засади” частину другу статті 5 викласти у такій редакції:

“Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади, органи місцевого самоврядування та органи самоорганізації населення.”.

2. У главі IX “Місцеве самоврядування” частину третю статті 140 викласти у такій редакції:

“Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через органи самоорганізації населення.”.

3. У главі IX “Місцеве самоврядування” частину шосту статті 140 викласти у такій редакції:

“В межах сіл, селищ, міст за ініціативою жителів можуть створюватися будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення в порядку та з повноваженнями, визначеними окремим законом.”.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Закони України та інші нормативно-правові акти, прийняті до набрання чинності цим Законом, діють у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців після набрання чинності цим Законом:

підготувати та внести до Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим законом.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
до проекту Закону України «Про внесення змін до Конституції України»

Чинна редакція Конституції України	Редакція Конституції України з урахуванням пропозицій
Стаття 5.	Стаття 5.
<p>Україна є республікою.</p> <p>Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.</p> <p>Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.</p> <p>Ніхто не може узурпувати державну владу.</p>	<p>Україна є республікою.</p> <p>Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади, органи місцевого самоврядування та органи самоорганізації населення.</p> <p>Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.</p> <p>Ніхто не може узурпувати державну владу.</p>
Стаття 140.	Стаття 140.

Місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України.

Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.

Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст, є районні та обласні ради.

Питання організації управління районами в містах належить до компетенції міських рад.

Сільські, селищні, міські ради можуть дозволяти за ініціативою жителів створювати будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення і наділяти їх частиною власної компетенції, фінансів, майна.

Місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України.

Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, **а також через органи самоорганізації населення.**

Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст, є районні та обласні ради.

Питання організації управління районами в містах належить до компетенції міських рад.

В межах сіл, селищ, міст за ініціативою жителів можуть створюватися будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення в порядку та з повноваженнями, визначеними окремим законом.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України
«Про внесення змін до Конституції України»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Необхідність прийняття цього Закону обумовлена недостатнім визначенням статусу органів самоорганізації населення серед інших конституційних інститутів України.

Відповідно до ч. 6 ст. 140 Конституції України, сільські, селищні, міські ради можуть дозволяти за ініціативою жителів створювати будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення і наділяти їх частиною власної компетенції, фінансів, майна. Але подібне формулювання не дає можливості чітко визначити місце органів самоорганізації населення у системі місцевого самоврядування. Адже частина 3 згаданої статті Конституції України встановлює, що місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи. Оскільки органи самоорганізації населення не є однією з форм безпосередньої демократії та не входять до числа органів місцевого самоврядування, очевидно, що частина 3 ст. 140 Конституції України, визначаючи форми здійснення територіальною громадою місцевого самоврядування, не включає до їх числа органи самоорганізації населення.

Аналогічна проблема спостерігається і в ч. 1 ст. 5 Конституції України. Відповідно до неї, народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Але, як вже зазначалося вище, органи самоорганізації населення не належать до жодної із загаданих у ч. 1 статті 5 форм народовладдя.

Незважаючи на обмеженість конституційних норм щодо визначення правового статусу органів самоорганізації населення, Конституція України не передбачає необхідність вирішення цих питань на рівні окремого закону. Тому наявність відповідної конституційної норми сприяло би вирішенню цієї проблеми.

2. Цілі та завдання прийняття законопроекту

Основною ціллю законопроекту є внесення змін до Конституції України, які мають забезпечити належне закріплення статусу органів самоорганізації населення як в системі місцевого самоврядування України, так і серед форм народовладдя.

3. Загальна характеристика і основні положення законопроекту

Згідно із законопроектом пропонується додати органи самоорганізації

населення до переліку форм, через які народ як єдине джерело влади в Україні здійснює свою владу.

Пропонується подолати наявну прогалину у частині 3 статті 140 Конституції України, в чинному варіанті якої органи самоорганізації населення не згадуються в якості однієї з форм здійснення місцевого самоврядування членами відповідних територіальних громад.

Також законопроект передбачає віднесення питань щодо визначення порядку створення та повноважень органів самоорганізації населення на рівень окремого закону.

4. Стан нормативно-правової бази в даній сфері правового регулювання

Основними нормативними актами в даній сфері є ч. 6 ст. 140 Конституції України, Закони України „Про місцеве самоврядування в Україні” та „Про органи самоорганізації населення”.

Після прийняття законопроекту реалізація його положень потребує приведення інших законодавчих актів України у відповідність із цим Законом. Зокрема, у прикінцевих положеннях міститься доручення Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців після набрання чинності цим Законом підготувати та внести до Верховної Ради України відповідні пропозиції щодо приведення законів України у відповідність із цим Законом.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Ухвалення цього Закону не призведе до додаткових витрат з державного та місцевих бюджетів.

6. Прогноз соціально-економічних, правових та інших наслідків прийняття акту

Прийняття законопроекту сприятиме уточненню правового статусу органів самоорганізації населення та їх місця в системі місцевого самоврядування України.

В кінцевому рахунку прийняття Закону сприятиме більш активному розвитку в містах, селах та селищах руху органів самоорганізації населення, а також більш активному залученню членів територіальних громад до вирішення нагальних проблем місцевого розвитку.

